

ul. Strzegomska 42 j /14, 53-611 Wrocław, Polska
www.geoplan.com.pl, email: info@geoplan.com.pl
tel/fax. (+48)71/3590509, kom.0501475117, kom.0501729555
NIP 8981801719, REGON 931912789

GEOPLAN

Inwestor:
URZĄD MIEJSKI W NOWEJ RUDZIE
ul. Rynek 1, 57 – 400 Nowa Ruda

Temat:
ZMIANA MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO DLA WSCHODNIEJ CZĘŚCI
DROGOSŁAWIA W REJONIE OBWODNICY NOWEJ RUDY

Zakres:
prognoza oddziaływania na środowisko

Zespół autorski:
mgr inż. Adrian Luszka - nr upr. urb. Z-381 - główny projektant
mgr inż. Paweł Czuczvara - nr upr. urb. Z-323 – projektant
mgr inż. Katarzyna Matusiak – projektant
mgr inż. arch. Agnieszka Niezabitowska - nr upr. urb. Z-322 – projektant
mgr inż. Maciej Niźborski - as. projektant
mgr inż. Patrycja Wieleba - as. projektant

Data:
24 kwietnia 2015r.

Spis treści

1. Cel i zakres prognozy ze wskazaniem powiązań z innymi dokumentami	3
2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzeniu prognozy	4
3. Analiza i ocena stanu środowiska z uwzględnieniem braku realizacji mpzp	5
4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji mpzp, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	21
5. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy	25
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	25
7. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień mpzp oraz częstotliwości jej przeprowadzania	26
8. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	28

1. Cel i zakres prognozy ze wskazaniem powiązań z innymi dokumentami

Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana w celu oceny skutków wpływu na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzanego na podstawie uchwały Nr 227/XXIX/12 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia w rejonie obwodnicy Nowej Rudy. Granice terenu zostały określone na załączniku graficznym do uchwały w skali 1:2000.

Prowadzona aktualnie procedura sporządzenia planu, a tym samym i niniejszej prognozy, stanowi część B, obejmującą obszar niezabudowany o powierzchni 0,378 ha w rejonie ul. Józefa Sokola.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest opracowaniem sporządzanym w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko uregulowanej w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm.) zwanej dalej ustawą o udostępnianiu informacji. Art. 46 tej ustawy określa jakie dokumenty wymagają przeprowadzenia oceny strategicznej, wymieniając między innymi plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Istnieją jednak przesłanki odstąpienia od przeprowadzenia oceny zawarte w art. 48 ustawy. Organ opracowujący projekty dokumentów, o których mowa w art. 46 pkt 1 i 2, może bowiem, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli uzna, że realizacja postanowień danego dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Organ sporządzający projekt planu uznał jednak, że nie zachodzą powody odstąpienia od oceny i zlecił opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ustawy prognoza powinna zawierać analizę oraz ocenę stanu środowiska przyrodniczego ze wskazaniem istniejących problemów ochrony środowiska na obszarze opracowania, a także przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko. Powinna również przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 a także na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu oraz rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru (jeśli zachodzi potrzeba ich opracowania), opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Niniejsze opracowanie powiązane jest z następującymi dokumentami:

- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda” przyjętym uchwałą Nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007 roku,
- „Opracowaniem ekofizjograficznym do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda”. „ECOLAND” Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław, grudzień 2005.

Podstawę formalnoprawną sporządzenia mpzp stanowią:

- uchwała Nr 227/XXIX/12 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia w rejonie obwodnicy Nowej Rudy,
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 199),
- odrębne przepisy dotyczące gospodarki przestrzennej i ochrony środowiska.

2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Z uwagi na znaczenie wstępnego etapu opracowywania prognozy obejmującego rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego, wykorzystane zostały przy jej opracowaniu różnorodne dane zawarte między innymi w:

- "Opracowaniu ekofizjograficznym do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda". „ECOLAND” Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław, grudzień 2005,
- "Opracowaniu ekofizjograficznym do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia, w rejonie obwodnicy Nowa Ruda, GEOPLAN, 20 sierpnia 2007 roku,
- „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda” przyjętym uchwałą Nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007 roku.

Na tym etapie duże znaczenie miała również analiza ustaleń jakie wniósł projekt planu. Ponadto podczas prac nad niniejszym dokumentem uwzględniono zasób danych pochodzących z następujących zbiorów:

- Gminy Nowa Ruda (<http://um.nowaruda.pl/pl/>),
- Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie (<http://www.gdos.gov.pl>),
- Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu (www.wroclaw.pios.gov.pl),
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (www.wroclaw.rdos.gov.pl/),
- Państwowego Instytutu Geologicznego w Warszawie (<http://www.pgi.gov.pl>),
- Państwowej Służby Hydrologicznej w Warszawie (<http://www.psh.gov.pl>).

Sporządzenie opracowania poprzedziła wizja lokalna, w czasie której podjęto próbę weryfikacji danych, analiz i ocen dot. między innymi: użytkowania gruntów, dotychczasowych zmian w zakresie zagospodarowania terenów, obszarów problemowych, walorów przyrodniczych i krajobrazowych obszaru gminy.

Przyjęta metoda składała się z:

- etapu wstępnego obejmującego rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego,
- analizy uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego terenu (projekt planu),
- identyfikacji, określenia i oceny wpływu ustaleń projektowanego dokumentu na środowisko (przedstawiono w sposób opisowy),

- sformułowania lub korekty zaproponowanych rozwiązań (zasad) zapobiegających, minimalizujących/ograniczających wpływ skutków ustaleń planu na środowisko.

W celu analizy i oceny ryzyka (zagrożenia) powodziowego wykorzystano między innymi opracowanie pt. „Wstępna ocena ryzyka powodziowego”, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie, Warszawa 2011.

Zgodność ustaleń projektowanego dokumentu z uwarunkowaniami przyrodniczymi oceniono na podstawie dostępnych opracowań ekofizjograficznych, w których określone zostały uwarunkowania środowiskowe i przyrodnicze oraz dokonano oceny przydatności środowiska dla rozwoju określonych form zagospodarowania.

Główną częścią niniejszego opracowania jest identyfikacja i ocena wpływu na środowisko projektowanych kierunków zagospodarowania terenu. Przy opracowywaniu projektowanego dokumentu oraz prognozy kierowano się celami i zasadami ochrony środowiska sformułowanymi w przepisach krajowych i wspólnotowych oraz dokumentach strategicznych, a jednym z głównych założeń było dążenie do tego, aby miejscowy plan w jak najmniejszym stopniu oddziaływał negatywnie na środowisko przyrodnicze i ludzi (zasady zapobiegania i przezorności). W celu złagodzenia negatywnych skutków dla środowiska, w projektowanym dokumencie określone zostały odpowiednie rozwiązania (zasady) ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego. Niniejsza prognoza dokonuje oceny prognozowanych oddziaływań oraz rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie. Przy sporządzeniu prognozy kierowano się wymogami określonymi w art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji.

3. Analiza i ocena stanu środowiska z uwzględnieniem braku realizacji mpzp

Zgodnie z wymogami ustawy o udostępnianiu informacji, analizy i oceny stanu środowiska dokonane w tym opracowaniu uwzględniają dane i informacje dotyczące:

- istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

3.1. Analiza istniejącego stanu środowiska w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz wskazanie potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Nowa Ruda jest gminą miejską położoną w województwie dolnośląskim, w powiecie kłodzkim. Powierzchnia miasta wynosi 37,2 km². Zlokalizowana jest pomiędzy Górami Sowimi, Górami Kamiennymi oraz Wzgórzami Włodzickimi. Według rozpowszechnionej regionalizacji fizyczno-geograficznej [Kondracki 2000] miasto usytuowane jest na obszarze Sudetów Środkowych (332.4/5) w obrębie Masywu Czeskiego (33). Jednocześnie, analizowany obszar leży w obrębie depresji śródsudeckiej zwanej niecką wewnętrznosudecką lub synklinorium śródsudeckim (synklina Nowej Rudy). Depresja śródsudecka jest zapadliskiem śródgórskim powstałym z początkiem karbonu (Richling A., Ostaszewska K. 2006). Skały wypełniające nieckę są słabo zaburzone fałdowo, natomiast silnie pocięte uskokami. Osady wypełniające nieckę można podzielić na trzy części:

- 1) osady dolnego karbonu częściowo lądowe, częściowo morskie synorogeniczne względem wczesnych faz orogenezy waryscyjskiej,
- 2) lądowe osady karbonu górnego i dolnego permu, o znacznej miąższości powstałe w czasie późnych faz orogenezy waryscyjskiej, którym towarzyszyły liczne zjawiska magmowe i wulkaniczne,
- 3) osady lądowe górnego permu i dolnego triasu oraz morskie płytkowodne osady górnej kredy.

Obszar gminy należy do brzeżnej części depresji śródsudeckiej, granicząc od północnego wschodu z krą gnejsową Gór Sowich, od wschodu ze strukturą bardzką, a od południa częściowo z metamorfikiem kłodzkim. Rozwój budowy geologicznej opisywanego obszaru następował w okresie od starszego paleozoiku po holocen. Najstarszymi ogniwami litologicznymi są tu gabra i diabazy występujące na powierzchni terenu w strefie Garbu Dzikowca – pasem o szerokości około 1-1,5 km ciągnącym się od okolic Koszyna (poza terenem opracowania i zarazem miasta), aż po okolice pomiędzy Nową Rudą i Woliborzem. Wśród osadów rzecznych wyróżniają się żwiry teras wieku plejstoceniowego, występujące lokalnie w dolinie Włodzicy – około 2-6 m ponad jej dnem (także poza obszarem planu). Dna dolin zajmowane są natomiast przez holocenijskie osady rzeczne. Na tych osadach wykształciły się gleby brunatne właściwe i wylugowane (kompleksy gleb). Lokalnie występują nasypy antropogeniczne, głównie związane ze zwałowiskami odpadów pogórnich i przemysłowych (poza obszarem opracowania).

Krajobraz Nowej Rudy jest lokalnie znacznie zmieniony wskutek istnienia zwałowisk pokopalnianych oraz wyrobisk kamieniołomów, niekiedy także z towarzyszącymi im zwałowiskami. Szczególnie widocznymi są zwałowiska powstałe w wyniku wieloletniej eksploatacji złóż węgla kamiennego Kopalni „Nowa Ruda” (poza obszarem opracowania). Część z nich jest porośnięta lasem i tylko nieznacznie zakłóca naturalny charakter krajobrazu. Ponadto na krajobraz miasta, ale również obszaru opracowania miało wpływ użytkowanie rolnicze gruntów, a następnie jego zaprzestanie.

Budowa geologiczna obszaru oraz jego cechy geomorfologiczne stanowią podstawę do stwierdzenia, że nie występują na tym terenie procesy erozji gleb i procesy osuwiskowe.

Klimat miasta Nowa Ruda wynika z jego położenia w sudeckim regionie klimatycznym, w obrębie skraju śródgórskiego obniżenia Kotliny Kłodzkiej, w sąsiedztwie masywów górskich o stosunkowo znacznej wysokości (Góry Sowie i Góry Bardzkie) oraz licznych pasm wzniesień i dolin potoków. Ma to wpływ na kształtowanie się zjawisk atmosferycznych, stosunków opadowych, kierunków i prędkości wiatru, zachmurzenia oraz stosunków termicznych. Znajdująca się w pewnym oddaleniu krawędź Sudetów stwarza także częściową osłonę przed niektórymi skutkami nasuwania się mas powietrza atlantyckiego z kierunku północno-zachodniego, a częściowo także zachodniego. Teren ten jest natomiast bardziej otwarty na kierunki wiatru z sektora południowego, co uzależnione jest od przebiegu osi dolin. Położenie w obrębie obniżenia śródgórskiego sprzyja oddziaływaniu splotów chłodnego powietrza ze stoków oraz wzdłuż dolin. Sprzyja także formowaniu się zastoisk chłodnego powietrza i kształtowaniu warunków inwersji termicznych w profilu pionowym atmosfery.

Obszar gminy Nowa Ruda należy do sudeckiego regionu hydrogeologicznego (XXVI), a w jego obrębie do podregionu śródsudeckiego (XXVI 6). Odwadnianie wyrobisk podziemnych oraz spękania górotworu spowodowały zaburzenie stosunków hydrologicznych. Zmianie uległy warunki krążenia wód podziemnych oraz ich retencjonowania. Zasięg leja depresyjnego nie jest jednoznacznie określony, jednak okazuje się mieć mniejszy zasięg niż pierwotnie sądzono. Zgodnie z mapą sozologiczną (GGK, ark. Nowa Ruda, skala 1:50 000) teren opracowania znajduje się w zasięgu leja depresyjnego. Na terenie gminy stwierdzono pełną izolację pierwszego użytkowego poziomu wód podziemnych od powierzchni terenu. Warunkuje to możliwość występowania wód podziemnych w utworach pokrywowych oraz aluviach den dolinnych nawet przy odwadnianiu kopalń. Utwory powierzchniowe są w większości półprzepuszczalne. Głębokość zalegania pierwszego zwierciadła wód podziemnych wynosi do 5 m na obszarze Obniżenia Noworudzkiego i w dnach dolin, natomiast na pozostałym obszarze zwierciadło wód kształtuje się na głębokości 5-20 m. Miąższość czwartorzędowych utworów wodonośnych jest na tym obszarze niewielka i na ogół nie przekracza 5 m. Na obszarze pomiędzy Nową Rudą i Słupcem oraz na północ od Nowej Rudy stwierdza się w poziomach użytkowych występowanie wód podziemnych wymagających skomplikowanego uzdatniania, ze względu na ich obszarowe zanieczyszczenie z powierzchni.

Teren gminy Nowa Ruda należy w całości do dorzecza Odry i zlewni Ścinawki, która jest lewobrzeżnym dopływem Nisy Kłodzkiej (lewy dopływ Odry). Największym ciekim na terenie gminy jest Włodzica (przepływa ok. 150m na południe od obszaru planu), uchodząca lewobrzeżnie do Ścinawki. Wśród większych potoków należy wymienić Jugowski Potok (przepływa ok. 50m na wschód od obszaru planu), który uchodzi do Włodzicy. Wszystkie potoki przepływające przez gminę mają charakter rzek górskich, płynących głębokimi, wąskimi dolinami o stromych zboczach.

Zagrożenie terenu wylewami powodziowymi potoków nie jest duże dzięki szybkiemu odprowadzaniu wód wezbraniowych. Jednak, słabo spękane i raczej nieprzepuszczalne podłoże powoduje, że opady, zwłaszcza nawalne, gwałtowne wezbrania potoków, stwarzają zagrożenie powodziowe u podnóża gór oraz podtopienia. Według „Wstępnej oceny ryzyka powodziowego dla województwa dolnośląskiego” obszar będący przedmiotem

niniejszego opracowania nie znajduje się w obszarach: narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, znaczących powodzi historycznych oraz o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi.

Na obszarze Nowej Rudy występują następujące kompleksy przydatności rolniczej gleb: zbożowy górski, owsiano-ziemniaczany górski, pszenno-górski, pszenno-dobry, trwałych użytków zielonych średnich oraz trwałych użytków zielonych słabych i bardzo słabych. Wykształcone są one na ogół na podłożu gleb brunatnych właściwych, brunatnych wylugowanych i kwaśnych oraz gleb pseudobielicowych. Jedynie lokalnie stwierdza się występowanie mad (dna dolin). Większość tych gleb ukształtowała się na podłożu glin średnich pylastych, rzadziej natomiast na glinach lekkich pylastych, lessach oraz pyłach ilastych. Przeważają gleby IV klasy bonitacyjnej, natomiast gleby klas I-III rozrzucone są po całym terenie. Na większości terenów miasta przydatność rolniczą gleb należy ocenić jako niską. Tereny te mogą jedynie służyć trwałym użytkom zielonym.

W obszarze opracowania występują pastwiska oraz łąki trwałe.

Uwzględniając podział geobotaniczny obszar opracowania jako część miasta Nowa Ruda znajduje się na styku dwóch regionów: Gór Kamiennych (7.3.2) i Obniżenia Noworudzko-Ścinawskiego (7.3.6) – Działu Sudeckiego.

Lasy w granicach miasta (poza obszarem opracowania) należą do Nadleśnictwa Jugów (obrębny: Jugów oraz Kłodzko). W składzie gatunkowym drzewostanu lasów przeważa świerk *Picea abies*, a na mniejszych powierzchniach także buk zwyczajny *Fagus sylvatica*, brzoza brodawkowata *Betula pendula* lub sosna zwyczajna *Pinus silvestris*. Pod względem typów siedliskowych są to bory mieszane górskie, lasy mieszane górskie i lasy łąkowe. Potencjalną roślinnością naturalną są tu fragmenty kwaśnej buczyny górskiej *Luzulo nemorosae-Fagetum*.

Na terenie opracowania i w jego najbliższym sąsiedztwie nie występują obszary objęte ochroną na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Poza obszarem planu, w odległości ok. 600m na północ, znajduje się obszar Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich (PLH020071) będący Specjalnym Obszarem Ochrony Siedlisk (SOO). Stanowi on siedlisko oraz teren żerowiskowy następujących gatunków nietoperzy:

- 1) *Barbastella barbastellus* (mopek),
- 2) *Myotis bechsteini* (nocek Bechsteina),
- 3) *Myotis myotis* (nocek duży).

W skład obszaru wchodzi 16 cennych obiektów, głównie starych sztolni, usytuowanych w północnej i północno-zachodniej części Gór Sowich – miejsc zimowania nietoperzy. Oprócz tego Ostoja Nietoperzy Gór Sowich jest obszarem, na którym znajdują się siedliska (8) wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, a także występują inne ważne gatunki zwierząt (szczególnie ssaków, płazów i gadów) i roślin. Obszar Natura 2000 w części pokrywa się z Parkiem Krajobrazowym Gór Sowich i usytuowany jest około 2,5 km od obszaru planu, jednakże kluczowe dla zachowania nietoperzy obiekty, znajdują się w znacznej odległości. Najbliżej położonym planu miejscem zimowania nietoperzy jest obiekt w Sokolcu, który znajduje się w znacznej odległości od granic tego obszaru.

W Nowej Rudzie okresowo wykonywane są badania niektórych elementów środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska. Na obszarach takich jak kotliny górskie, szczególnego znaczenia nabierają badania jakości powietrza atmosferycznego. Dane dotyczące tego elementu środowiska pochodzą ze stacji:

- Nowa Ruda, ul. Srebrna - stała stacja pomiarowa;
- Nowa Ruda – Rynek (Nowa Ruda 1) - punkt pomiarowy monitoringu pasywnego SO₂ i NO₂;
- Nowa Ruda – Słupiec (Nowa Ruda 2) - punkt pomiarowy monitoringu pasywnego SO₂ i NO₂.

Według „Oceny jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2012r.”, ocenę jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi wykonano tutaj dla następujących zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, pyłu zawieszonego PM₁₀, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w pyłe PM₁₀. Natomiast dla pozostałych zanieczyszczeń nie były przeprowadzane pomiary lub zostały unieważnione podczas weryfikacji.

W Nowej Rudzie nie wystąpiły przekroczenia poziomów dopuszczalnych i alarmowego określonych dla dwutlenku siarki, jednakże pomiary wykazały najwyższe stężenia między innymi w Nowej Rudzie (Rynek). Wystąpił tutaj ośmiokrotny wzrost stężeń w sezonie grzewczym niż w pozagrzewczym, co świadczy o dominującym wpływie źródeł grzewczych na stężenia SO₂ w powietrzu.

Pomiary stężeń średniorocznych dwutlenku azotu nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych, jednakże wykazały najwyższy poziom stężeń również m.in. w Nowej Rudzie – Rynek - 48% normy, w punkcie Nowa Ruda – Słupiec było to 33% normy. Stężenie w sezonie grzewczym były wyższe niż w sezonie pozagrzewczym, jednak nie są to różnice tak wyraźne jak w przypadku SO₂.

Ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego są jednym z największych problemów ochrony powietrza. W 2012 r. zanotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu średniorocznego (140% normy) oraz przekroczenia dopuszczalnej liczby przekroczeń normy średniodobowej (112 przypadków) na stanowisku pomiarowym w Nowej Rudzie przy ul. Srebrnej. Przyczyną przekroczeń wartości dopuszczalnych oraz wysokiego poziomu pyłu PM₁₀ w sezonie grzewczym było wzmożone spalanie paliw do celów grzewczych powodujące zwiększoną emisję zanieczyszczeń do powietrza. Niekorzystne warunki meteorologiczne (niska temperatura powietrza, prędkości wiatru poniżej 1,5 m/s oraz wystąpienie inwersji temperatury) powodowały kumulowanie się zanieczyszczeń w przyziemnej warstwie atmosfery.

Nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu mierzonych stężeń metali ciężkich (Pb, As, Cd, Ni), jednakże w Nowej Rudzie występują najwyższe ich stężenia.

W 2012 roku zanotowano przekroczenia poziomu docelowego wartości benzo(a)pirenu (1355% normy). O wysokim, średniorocznym poziomie tego zanieczyszczenia zadecydowały bardzo wysokie stężenia rejestrowane w sezonie grzewczym. Podobnie jak w przypadku dwutlenku siarki poziom stężeń tego zanieczyszczenia jest silnie zależny od stopnia intensyfikacji procesów grzewczych (kilkunastokrotnie wyższe stężenia w sezonie grzewczym). Jednakże nawet w sezonie pozagrzewczym poziom B(a)P jest wyższy od normy średniorocznej.

Na terenie miasta Nowa Ruda nie ma stacji pomiarowych mierzących poziom zanieczyszczenia powietrza w odniesieniu do ochrony roślin.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz. U. z 2012r., poz. 914) dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza wprowadza podział na strefy. I tak powiat kłodzki, a więc i Nowa Ruda zaliczony został do strefy dolnośląskiej, która obejmuje obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Na podstawie klasyfikacji stref za rok 2012 stwierdzono potrzebę opracowywania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi dla wszystkich 4 stref województwa oraz potrzebę opracowywania programów ochrony powietrza ze względu na ochronę roślin w strefie dolnośląskiej ze względu na ponadnormatywne stężenia ozonu.

Według danych WIOŚ we Wrocławiu z 2005 r. woda w rzece Włodzicy przy ujściu do Ścinawki posiadała III klasę czystości (wody zadawalającej jakości). W 2012r. ocenę stanu wód przeprowadzono dla jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) Włodzica (w obrębie której leży przedmiotowy obszar), która została oceniona jako silnie zmieniona o dobrym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny.

Można przypuszczać, że w związku z zaprzestaniem odprowadzania ścieków komunalnych do potoku Włodzica (z przeciążonej oczyszczalni ścieków we Włodowicach, która oczyszczała ścieki z Nowej Rudy) z powodu oddania do eksploatacji w 2000 r. oczyszczalni ścieków w Ścinawce Dolnej, (obsługującej między innymi Nową Rudę), stan sanitarny rzeki poprawił się (zmniejszyła się ilość odprowadzanych substancji organicznych i nastąpił spadek zawartości bakterii coli typu fekalnego).

Obszar planu stanowi zniwelowany, użytkowany rolniczo teren na południowo-wschodnim stoku pagórka i wysokości w przedziale od 412 do 418 m n.p.m. Usytuowany jest po północno – zachodniej stronie skrzyżowania ul. Józefa Sokola i drogi wojewódzkiej nr 381 w niedalekim sąsiedztwie rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i Potoku Jugowskiego, przebiegającego po wschodniej stronie od ul. Józefa Sokola. Na obszar planu oddziałują czynniki o charakterze antropogenicznym takie jak ul. Józefa Sokola oraz dwie linie elektroenergetyczne 110kV.

Zdjęcie nr 1. Obszar planu.

Analiza aktualnego zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje, aby na obszarze objętym planem, mogły wystąpić istotne zmiany środowiska przyrodniczego w razie nierealizowania projektowanego dokumentu. Grunty pozostaną w rolniczym użytkowaniu, a przypadku zaniechania ich rolniczego wykorzystania, następować będzie stopniowa sukcesja roślinności. Ponadto należy podkreślić, że uchwalenie i realizacja mpzp ma na celu naturalne pod względem urbanistycznym utrwalenie rangi węzła komunikacyjnego, poprzez prowadzenie dodatkowych funkcji jakimi są usługi i produkcja dopuszczone w obowiązującym studium.

3.2. Określenie, analiza oraz ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Obszar objęty sporządzeniem mpzp zlokalizowany jest w północnej części miasta. Stanowi zniwelowany teren otwarty, użytkowany rolniczo, o wystawie południowo-wschodniej i przewyższeniu ok. 10m. O antropogenicznym przekształceniu świadczą:

- zmiany w ukształtowaniu terenu,
- zmiany degeneracyjne zbiorowisk roślinnych,
- przebieg sieci elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110kV,

- bliskość obiektów układu komunikacyjnego oraz zabudowy mieszkaniowej.

Na obszarze opracowania nie występują obszary chronione oraz indywidualne formy ochrony przyrody, o których mowa art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r. poz. 627 ze zm.).

Poza terenami planu w odległości ok. 600m na północ, znajduje się obszar Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich. Odległość pomiędzy najbliższymi obszarami chronionymi (sieć Natura 2000), a granicą opracowania oraz brak elementów środowiska umożliwiających powiązania przyrodnicze między tymi obszarami (las, rzeka, jezioro) wskazuje na to, że realizacja zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie, zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio oddziaływała na formy ochrony przyrody ustanowione poza jego obszarem, a w szczególności na obszar Natura 2000.

Ustalenie nowych kierunków zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje istotnej ingerencji w obszary i gatunki chronione, oprócz siedliska gatunków zwierząt chronionych. W tych okolicznościach można stwierdzić, że ustalenia planu praktycznie nie stwarzają problemów dot. ochrony środowiska, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. W związku z powyższym uwarunkowania przyrodnicze obszaru nie stanowią przeszkody w realizacji ustaleń planu, a planowane przeznaczenie wskazanego obszaru może spowodować niewielką ingerencję w jego środowisko przyrodnicze.

Pozostałe aspekty realizacji mpzp jako wpływu na środowisko przedstawione zostaną w dalszej części.

3.3. Określenie, analiza oraz ocena celów ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia opracowania mpzp, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania mpzp

Dokonując przeglądu celów ochrony środowiska określonych w przepisach prawa należy wskazać następujące akty prawa międzynarodowego:

- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości sporządzona w Genewie z dnia 13 listopada 1979 r. (Dz. U. z 1985 nr 60 poz. 311),
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 nr 53 poz. 238),
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. 2006 nr 14 poz. 98),
- Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro z dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. 2002 nr 184 poz. 1532).

Najpełniej cele ochrony środowiska zawarte w prawie międzynarodowym realizuje mpzp w zakresie wynikającym z Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Jej głównymi celami są: ochrona, zarządzanie i planowanie krajobrazu europejskiego za pomocą środków krajowych i przy współpracy europejskiej pomiędzy stronami Konwencji. Środkami niezbędnymi do wdrożenia Konwencji (art. 5 EKK) są:

- prawne uznanie krajobrazu jako istotny element otoczenia ludzkiego,
- ustanowienie i wdrożenie polityki krajobrazowej,
- ustanowienie procedur uczestnictwa ogółu społeczeństwa, władz terytorialnych,
- systematyczne uwzględnianie krajobrazu w krajowych politykach urbanistycznych, przestrzennych, kulturalnych, środowiskowych, rolniczych, społecznych i ekonomicznych oraz we wszystkich innych sektorach, mogących mieć bezpośredni lub pośredni wpływ na krajobraz (np. transport).

Do środków szczególnych, które powinny być zastosowane przez każdą Stronę na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym (art. 6 EKK) Konwencja zalicza:

- podnoszenie świadomości społeczeństwa,
- szkolenie i kształcenie na każdym poziomie nauczania,
- identyfikacja krajobrazów,
- ocena krajobrazów wraz z analizą ich cech charakterystycznych oraz sił przyczyniających się do ich transformacji,
- ustalenie standardów jakości krajobrazów,
- wdrażanie instrumentów mających na celu ochronę, gospodarkę i/lub planowanie krajobrazu.

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest VI Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. W ramach tego programu wyznaczone zostały 4 podstawowe obszary priorytetowe dla polityki Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska:

- zmiany klimatu,
- przyroda i bioróżnorodność biologiczna,
- środowisko i zdrowie,
- zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i odpadami.

W Programie ustalono, że działania w zakresie wyznaczonych 4 priorytetów powinny być realizowane przy zastosowaniu następujących instrumentów ochrony środowiska:

- poprawy stosowania istniejących przepisów prawnych,
- zintegrowania problematyki ochrony środowiska z politykami w innych zakresach,
- lepszego powiązania ochrony środowiska z instrumentami gospodarki rynkowej,
- wspierania społeczeństwa w zmianie podejścia do ochrony środowiska,
- uwzględniania ochrony środowiska w gospodarce gruntami i decyzjach menadżerskich.

Przepisy prawne Unii Europejskiej uwzględniają wyznaczone priorytety polityki Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska oraz określają zarówno cele, jak i odpowiednie kierunki działań. Największy wpływ na ochronę środowiska ma implementacja zapisów dyrektyw UE odnoszących się do:

- standardów emisji SO₂, NO_x, pyłu zawieszonego i dopuszczalnych emisji tych substancji przez instalacje przemysłowe, energetyczne (w tym spalarnie odpadów) oraz transport,
- zanieczyszczeń emitowanych przez silniki (samochodów, pociągów, samolotów),

- jakości wody pitnej,
- redukcji zanieczyszczeń wód powierzchniowych przez nawozy i pestycydy,
- ochrony zasobów wodnych i ekosystemów od wody zależnych,
- oczyszczania i odprowadzania ścieków,
- instalacji do przerobu lub utylizacji odpadów,
- gospodarowania odpadami przemysłowymi,
- użytkowania i składowania odpadów niebezpiecznych i toksycznych,
- opakowań i gospodarki odpadami opakowaniowymi,
- ograniczania różnych rodzajów hałasu,
- zintegrowanego zapobiegania i kontroli zanieczyszczeń oraz zarządzania ryzykiem ekologicznym,
- ochrony przyrody, w tym powstrzymania utraty różnorodności biologicznej np. poprzez stworzenie europejskiej sieci obszarów Natura 2000.

Z kolei podstawy prawne do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko zostały określone w prawodawstwie Unii Europejskiej, jak i w prawie polskim. Są to przepisy rozdziału 1 działu IV ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku, uwzględniającej dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30).

Uwarunkowania prawne projektowanego dokumentu dotyczące celów i zasad ochrony środowiska wynikają z zapisów ustawy Prawo ochrony środowiska, rozporządzeń oraz dyrektyw, które najogólniej można określić jako przepisy o ochronie środowiska. Obecnie polskie przepisy prawne pozostają w zgodności z postanowieniami unijnej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001) – tzw. Dyrektywa SEA. Cele i działania określone w dokumentach krajowych dotyczących ochrony środowiska uwzględniają cele polityki Unii Europejskiej w tej dziedzinie oraz zawartych międzynarodowych konwencji.

Najważniejszym dokumentem krajowym, zawierającym cele ochrony środowiska jest Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016 (PEP). Najistotniejszymi celami średniookresowymi (do roku 2016 r.) zawartymi w PEP są:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji: na poziomie wewnątrzgatunkowym (genetycznym), gatunkowym oraz ponadgatunkowym (ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy współlistnieje z różnorodnością biologiczną,
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego,
- racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi oraz zwiększenie samofinansowania gospodarki wodnej,

- rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami rozwoju zrównoważonego, przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogenne,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą,
- racjonalizacja zaopatrzenia ludności oraz sektorów gospodarczych w kopaliny i wodę z zasobów podziemnych oraz otoczenia ich ochroną przed ilościową i jakościową degradacją,
- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców w wyniku wspólnych działań sektora ochrony środowiska z sektorem zdrowia oraz skuteczny nadzór nad wszystkimi w kraju instalacjami będącymi potencjalnymi źródłami awarii przemysłowych powodujących zanieczyszczenie środowiska,
- dążenie do spełnienia przez RP zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego oraz z dwóch dyrektyw unijnych (Dyrektywy LCP i Dyrektywę CAFE),
- utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków,
- dokonanie wiarygodnej oceny narażania społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i promieniowanie elektromagnetyczne oraz podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe, stworzenie efektywnego systemu nadzoru nad substancjami chemicznymi dopuszczonymi na rynek, zgodnego z zasadami Rozporządzenia REACH.

Spośród wymienionych celów szczególnie istotne znaczenie z punktu widzenia realizacji przedmiotowej zmiany planu miejscowego mają cele:

- zapewnienia odpowiednich rozwiązań (standardów) ochrony środowiska (szereg zapisów zawartych między innymi w §3 ust. 3 i 8 projektu uchwały),
- ochrony powietrza (ustalenia §3 ust. 8 pkt 7 projektu uchwały),
- zgodnego z prawem gospodarowania odpadami (zapis §3 ust. 8 pkt 9 projektu uchwały),
- ochrony wód przed zanieczyszczeniem (zapisy §3 ust. 8 pkt 2-4 projektu uchwały),
- ochrony zasobów przyrodniczych (zapisy §3 ust. 3 pkt 5 oraz §3 ust. 2 pkt 11 projektu uchwały).

Realizacja ustaleń projektowanego dokumentu (między innymi zasad określonych w §3 ust. 3 i 8) powinna przyczynić się do osiągnięcia wymienionych wcześniej celów. Ochrona zasobów przyrodniczych realizowana będzie poprzez ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Wyznaczone w projektowanym dokumencie zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 199), zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, oparte są na normach prawa krajowego zgodnych z prawem wspólnotowym oraz międzynarodowym.

3.4. Określenie, analiza oraz ocena przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływania bezpośredniego, pośredniego, wtórnego, skumulowanego, krótkoterminowego, średnioterminowego i długoterminowego, stałego i chwilowego oraz pozytywnego i negatywnego, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

Właściwa ocena oddziaływania na środowisko skutków ustaleń projektowanego dokumentu obejmuje określenie (identyfikację), analizę i ocenę (sensu stricto) zdefiniowanych oddziaływań. W tym celu przyjęto następujące założenia teoretyczne. Jako podstawę oceny wpływu kierunków zagospodarowania przestrzennego mpzp, zakwalifikowano projektowane przeznaczenie do odpowiedniej kategorii oddziaływania na środowisko analizując jego charakter. Wstępnie przyjęto, że modelowe spektrum oddziaływania realizacji planu może być negatywne lub pozytywne. W razie gdy dany czynnik będzie generował oddziaływania pozytywne i negatywne, ustalono który element przeważa, i na tej podstawie zakwalifikowano go do źródeł pozytywnego lub negatywnego oddziaływania na środowisko. Z kolei intensywność negatywnego wpływu na środowisko została określona następującym stopniowaniem: oddziaływanie minimalne, oddziaływanie przeciętne, oddziaływanie znaczące.

Ileokroć w dalszej części opracowania jest mowa o oddziaływaniu na środowisko bez określenia jakiego elementu dotyczy, należy przez to rozumieć również wpływ na ludzi.

Na obszar planu składa się jeden teren oznaczony symbolem U-P. Jest to teren usługowych obiektów budowlanych, w tym związanych z komunikacją samochodową np. stacje paliw oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów. W celu określenia i oceny projektowanego zagospodarowania przestrzennego oraz związanych z tym potencjalnych przeobrażeń środowiska przyrodniczego, szczegółowo przeanalizowano dane dot. powierzchni oraz faktycznych skutków konsumpcji ustaleń planu dla terenu U-P, którego powierzchnia obejmuje 0,378 ha.

Roboty ziemne, powstanie kubatury, ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej, ograniczenie dostępu poprzez powstanie ogrodzenia oraz generowanie ruchu komunikacyjnego, to główne czynniki (źródła) przewidywanego negatywnego oddziaływania na różnorodność biologiczną i krajobraz, przy czym potencjalne oddziaływanie będzie miało charakter miejscowy, a roboty ziemne wręcz okresowy. Miejscowy charakter oddziaływania jest o tyle istotny, że w otoczeniu obszaru przedmiotowego planu, w bezpośrednim jego sąsiedztwie, w obowiązujących dokumentach planistycznych nie przewiduje się dodatkowej zabudowy.

Ogół przewidywanych zmian w wyniku procesów urbanizacyjnych może mieć jednak wpływ na lokalne populacje niektórych gatunków roślin i zwierząt, w tym chronionych. W szczególności zmianie mogą ulec ich trasy migracji, miejsce żerowania i/lub odpoczynku, w tym wyparcie na tereny sąsiednie. W celu ograniczenia lokalnego oddziaływania należy zatem roztropnie korzystać z instrumentów jakie dopuszcza projekt planu. Dotyczy to głównie powierzchni biologicznie czynnej (PBC), której udział został ustalony na poziomie minimalnym 30%,

maksymalnej powierzchni zabudowy 50% oraz konieczność stosowania ażurowych ogrodzeń. Ww. instrumenty powinny uwzględniać lokalne walory środowiskowe na etapie inwestycji, w szczególności ewentualną obecność chronionych przedstawicieli świata zwierząt.

Zgodnie z powyższym oddziaływania skutków ustaleń planu na bioróżnorodność należy zaliczyć do oddziaływań negatywnych, długotrwałych o charakterze pośrednim. Przyjęte w projekcie planu rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne oraz ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu (będzie jeszcze o nich mowa w dalszej części opracowania) sprawiają, że wskazane oddziaływanie będzie miało charakter wyłącznie lokalny. Wpływ realizacji ustaleń planu na rośliny i zwierzęta jest analogiczny do przedstawionych oddziaływań na różnorodność biologiczną, stanowiącą zróżnicowanie w obrębie określonych gatunków, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemów.

Prognozowany wpływ realizacji planu na ludzi jest efektem różnorodnych oddziaływań i obejmuje między innymi:

- emisję pyłów i gazów związaną z wykonywaniem robót budowlanych (oddziaływanie okresowe i lokalne, ustąpi po wykonaniu robót) oraz użytkowaniem obiektów budowlanych (oddziaływanie stałe w długim okresie czasu, negatywne, lokalne),
- emisję hałasu komunikacyjnego (oddziaływanie zasadniczo długoterminowe, negatywne, zróżnicowane pod względem zasięgu oraz natężenia, zmienne w czasie).

Przewiduje się na obszarze planu emisję następujących substancji: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), dwutlenku węgla (CO₂) oraz pyłu zawieszonego (PM10), które pochodzą będą z procesów energetycznego spalania paliw. W celu ograniczenia negatywnych skutków na środowisko, projekt tego dokumentu wprowadza obowiązek stosowania proekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza. Z uwagi na planowane przeznaczenie terenu, tj. usługowe obiekty budowlane, w tym związane z komunikacją samochodową np. stacje paliw oraz obiekty produkcyjne, na obszarze opracowania będzie możliwa również emisja innych pierwiastków chemicznych lub ich związków wynikająca z charakteru prowadzonej działalności (procesów technologicznych i operacji technicznych), lecz niemożliwa do określenia na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko towarzyszącej sporządzeniu mpzp. Pewnym ograniczeniem oddziaływania realizacji ustaleń planu na jakość powietrza oraz ludzi jest zapis w projekcie uchwały wskazujący na dopuszczenie wyłącznie usług nieuciążliwych, przez co rozumie się działalności usługowe spełniające wymogi ochrony środowiska, dla których nie jest wymagana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, w rozumieniu przepisów odrębnych. Ponadto zakazuje zakaz lokalizowania przedsięwzięć:

- mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, związanych z:
  - przetwarzaniem i składowaniem odpadów;
  - wytwarzaniem energii elektrycznej i cieplnej.

Zakazuje się także lokalizowania zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

Innym potencjalnym rodzajem zanieczyszczenia powietrza są emisje ze spalania paliw w silnikach spalinowych, których źródłem są pojazdy mechaniczne (emitory liniowe). Emisje te mają charakter niezorganizowany i w związku z tym nie ma możliwości precyzyjnego określenia ich wielkości. Emisja niezorganizowana to również wynik przewidywanej eksploatacji pojazdów mechanicznych oraz innych urządzeń na etapie wykonywania różnego rodzaju robót budowlanych. Na skutek opisanych czynników do środowiska emitowane będą: tlenki azotu, dwutlenek siarki, tlenek węgla, pył zawieszony PM10, węglowodory aromatyczne i alifatyczne.

Natomiast źródłami hałasu, który należy uznać za pośredni skutek realizacji planu, będą:

- na etapie wykonywania robót – urządzenia, pojazdy oraz operacje techniczne (np. załadunek lub wyładunek materiałów, sprzętu),
- na etapie użytkowania terenu i obiektów – ruch pojazdów i inne czynniki (np. eksploatacja systemów wentylacyjnych lub klimatyzacyjnych).

Pierwsze z wymienionych emisji mają lokalny i przejściowy charakter. Natomiast w drugim z wymienionych przypadków, oddziaływanie może mieć charakter długookresowy. W przypadku instalacji stanowiących źródło emisji, hałas może zostać ograniczony do norm obowiązujących w środowisku poprzez zaprojektowanie i stosowanie niskoemisyjnych urządzeń oraz działania organizacyjne (np. ustalenie określonego czasu emisji poszczególnych źródeł, odpowiednie zagospodarowania terenu, wykonanie przegród lub barier energochłonnych). Realizacja zmiany planu miejscowego może spowodować zwiększone natężenie ruchu komunikacyjnego na drodze klasy zbiorczej – ulicy płk. Józefa Sokola (droga powiatowa nr 3356D), z której będzie się odbywała obsługa komunikacyjna terenu. Dla terenu P-U nie ustala się maksymalnego – dopuszczalnego poziomu hałasu wyrażonego równoważnym poziomem dźwięku A w dB zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r., poz. 112). Jednakże przy drodze tej, w kierunku północnym, gdzie przechodzi ona w ulicę Zdrojowisko, zlokalizowana jest nieliczna zabudowa mieszkaniowa. W południowej części (poza obszarem planu) droga ta łączy się z obwodnicą Nowej Rudy, która bezpośrednio styka się z południową granicą planu.

Na podstawie ustaleń mpzp i przyjętych w nim rozwiązań można stwierdzić, że realizacja projektowanego dokumentu nie spowoduje bezpośredniego oddziaływania na zdrowie ludzi.

Głównym czynnikiem planu, który może wpłynąć na wody powierzchniowe i podziemne jest zabudowanie terenów, które może przyczynić się do przyspieszenia i zwiększenia odpływu wód na skutek zmiany pokrycia terenu i uszczelnienia podłoża. W zasięgu wykonywanych robót, zwłaszcza wykopów pod fundamenty budynków, mogą powstać niewielkie leje depresji (na skutek odwodnień). Konieczne może się okazać odwodnienie wykopów w celu usunięcia nadmiaru wód utrudniających prowadzenie robót budowlanych.

Wskazane czynniki to zarówno oddziaływania stałe (spływ powierzchniowy wód z terenów zagospodarowanych), jak i okresowe (wykonywanie robót budowlanych i odwodnienie wykopów) lokalne, o niewielkim wpływie na środowisko. Rozwiązaniem eliminującym negatywny wpływ pierwszego z wymienionych rodzajów oddziaływania jest skanalizowanie obszaru mpzp (odprowadzanie wód opadowych i roztopowych w sposób zorganizowany).

Nie przewiduje się bezpośredniego wpływu na stan wód powierzchniowych, których składową jest przepływające: w odległości ok. 50m na wschód od obszaru planu potok Jugowski oraz w odległości ok. 150 m na południe rzeka Włodzica.

Oddziaływanie określonych w projekcie planu kierunków zagospodarowania przestrzennego na powietrze wynika z emisji pyłów i gazów do środowiska jako skutków realizacji zabudowy (wynik spalania paliw w silnikach spalinowych pojazdów i maszyn stosowanych przy wykonywaniu robót budowlanych), użytkowania obiektów budowlanych (spalanie paliwa do ogrzewania budynków) oraz planowanej działalności gospodarczej. Ze względu na specyfikę rzeźby i topoklimatu, istnieje tu znaczne zagrożenie występowania inwersji termicznych w niższej warstwie troposfery. Skutkiem tego może w sprzyjających okolicznościach dochodzić do kumulacji zanieczyszczeń powietrza, ze względu na niemożność ich rozproszenia. Regionalne inwersje termiczne są zjawiskiem częstym w całej Kotlinie Kłodzkiej. W Nowej Rudzie nakładają się na nie inwersje lokalne, obejmujące wszelkie obniżenia śródogórskie. Dla stanu atmosfery są one szczególnie groźne zimą – w sezonie grzewczym.

Jak wspomniano wcześniej, projekt mpzp zakłada ograniczenie emisji pyłów i gazów do powietrza poprzez stosowanie w granicach objętych jego sporządzeniem, proekologicznych, wysokosprawnych urządzeń grzewczych. Zastosowanie właściwych rozwiązań technicznych i organizacyjnych oraz zasad ustalonych w planie spowoduje, że realizacja tego dokumentu nie będzie miała dużego wpływu na stan powietrza. Należy zauważyć, że obecnie nie ma przeszkód w finansowaniu (współfinansowaniu) przez jednostki samorządu terytorialnego odnawialnych źródeł energii, dzięki czemu stają się one coraz bardziej rozpowszechnione. Sprzyja temu również polityka państwa wspierająca zadania związane z rozwojem odnawialnych źródeł energii. Stosowanie kolektorów słonecznych i pomp ciepła – wspomaganych wysokosprawnymi urządzeniami grzewczymi, zmniejsza wpływ użytkowania zabudowy na powietrze atmosferyczne i przez to ogranicza tzw. niską emisję. Nie można jednak wykluczyć niewielkiego wzrostu stężeń pyłów i gazów w powietrzu na etapie użytkowania obiektów, wynikającego ze zwiększenia liczby źródeł emisji.

Przewiduje się, że źródłem przekształceń powierzchni ziemi będzie wykonywanie robót ziemnych i eksploatacja sprzętu oraz pojazdów mechanicznych, w wyniku czego mogą wystąpić następujące zmiany w środowisku:

- uszkodzenie pokrywy glebowej, a w szczególności usunięcie gleby na powierzchni przeznaczonej pod zabudowę, powstanie gruntów nasypowych (oddziaływanie negatywne, stałe, lecz lokalne),
- zmiana cech fizycznych gleby (zagęszczenie gleby/ uszczelnienie podłoża – oddziaływanie negatywne, lokalne),

- zmiana ukształtowania terenu (np. rzędnych powierzchni terenu – oddziaływanie negatywne, stałe lub krótkotrwałe),
- zanieczyszczenie gleby (oddziaływanie negatywne, krótkotrwałe, lokalne).

Biorąc pod uwagę powierzchnię obszaru planu, ustalony minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny udział powierzchni zabudowy w odniesieniu do działki budowlanej, prognozowane negatywne oddziaływania na środowisko będą ograniczone przestrzennie. Niektóre z prognozowanych zmian powierzchni ziemi, np. deformacja terenu, powstanie wykopów i nasypów są czynnikami krótkotrwałymi, które ustąpią po zakończeniu robót i docelowym zagospodarowaniu poszczególnych działek.

Z punktu widzenia walorów krajobrazowych również możemy mówić wyłącznie o oddziaływaniu lokalnym z racji faktu, że obszar planu znajduje się w dolinie, której realne przewyższenie w granicy planu wynosi 6 - 8 m, pomiędzy terenem zniwelowanym a górną krawędzią pierwotnego stoku, natomiast dopuszczona wysokość zabudowy wynosi maksymalnie 12 m, zatem ekspozycja nowej kubatury w znacznym stopniu zostanie osłabiona konkurencyjnymi wysokościami naturalnego ukształtowania terenu.

Obszar planu, poza nieznacznym fragmentem w północnej części znajduje się w strefie „K” ochrony krajobrazu kulturowego. W jej zasięgu projekt zmiany planu miejscowego wprowadza nakazy:

- kształtowania zabudowy w sposób uwzględniający walory krajobrazowe otoczenia;
- kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu w nawiązaniu do architektonicznych tradycji lokalnych.

Ponadto sposobami ograniczenia możliwości negatywnego wpływu na istniejący krajobraz są zapisane w projekcie mpzp ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego oraz parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, jak np. maksymalna wysokość zabudowy i szerokość elewacji frontowej, pokrycie i kolorystyka dachów, kolor elewacji.

Ustalenia planu, a przede wszystkim rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne wskazują na możliwość niewielkich zmian w zakresie mikroklimatu, które zostaną spowodowane zabudową terenu.

Na obszarze opracowania nie ma obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub też ujętych w gminnej ewidencji zabytków, co do których obowiązują ustalenia zawarte w przepisach ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003r., Nr 162, poz. 1568, ze zm.). Realizacja przewidywanych kierunków zagospodarowania przestrzennego pozostanie bez negatywnego wpływu na zabytki i dobra kultury usytuowane poza jego granicami.

Biorąc pod uwagę ustalenia planu, nowe kierunki zagospodarowania przestrzennego nie powinny wpłynąć bezpośrednio na stan pozostałych zasobów naturalnych, w tym udokumentowanego złoża węgla kamiennego „Nowa Ruda Pole Piast Rejon Waclaw”. Złoże to nie jest eksploatowane.

Podsumowując, w granicach opracowania nie ma obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Skutkiem realizacji mpzp będzie urbanizacja analizowanego obszaru, lecz analiza

planowanego zagospodarowania przestrzennego nie wskazuje na możliwość bezpośredniego (w tym negatywnego) oddziaływania skutków ustaleń planu na obszary Natura 2000 i ich spójność. Inwestycje stanowiące potencjalne skutki uchwalenia mpzp, nie powinny na etapie realizacji, użytkowania oraz likwidacji, powodować uciążliwości dla terenów zabudowy mieszkaniowej znajdującej się w znacznej odległości od obszaru planu oraz negatywnie oddziaływać na zdrowie ludzi.

Reasumując ocenia się, że oddziaływanie na środowisko skutków ustaleń zmiany planu miejscowego (terenu U-P) będzie oddziaływaniem negatywnym w stopniu znaczącym.

4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji mpzp, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Jednym z najważniejszych środków umożliwiających realizację zasad zrównoważonego rozwoju jednostek terytorialnych (gminy) jest gospodarka przestrzenna. Podstawową metodą zmierzającą do realizacji celów w gospodarce przestrzennej jest ustalenie zasad zagospodarowania obszarów zgodnie z ich predyspozycjami, wynikającymi z warunków naturalnych i dotychczasowych sposobów zagospodarowania. Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia w rejonie obwodnicy Nowej Rudy określa przeznaczenie terenu oraz wskazuje środki łagodzące negatywne jego oddziaływania na środowisko (szerzej w dalszej części).

Przeprowadzone analizy wskazują, że nie ma potrzeby zastosowania kompensacji przyrodniczej, gdyż:

- potencjalny zasięg znaczących oddziaływań skutków ustalenia planowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego nie powinien wykroczyć poza granice obszaru opracowania,
- skutki ustaleń planu nie wpłyną w istotny sposób na obszary Natura 2000 (szerzej w pkt. 3.2).

Zgodnie z wymogami zawartymi w art. 15 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 199.) ustalone w projektowanym dokumencie zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, oparte są na diagnozie stanu środowiska i zagospodarowania przestrzennego obszaru opracowania.

4.1. Uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne

Projektowanym dokumentem jest zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia w rejonie obwodnicy Nowej Rudy, obejmująca część tekstową (tekst planu) oraz graficzną (rysunek planu). Projekt uchwały zawiera następujące rozdziały:

- Rozdział 1 – Przepisy ogólne
- Rozdział 2 – Ustalenia
- Rozdział 3 – Przepisy końcowe

Do sporządzenia analizowanego dokumentu przystąpiono na podstawie uchwały Nr 227/XXIX/12 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia w rejonie obwodnicy Nowej Rudy. Prowadzona aktualnie procedura sporządzenia planu stanowi część B.

Na przedmiotowym obszarze obowiązuje obecnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego uchwalony uchwałą Nr 286/XXXVI/09 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 16 września 2009r., gdzie teren ten przeznaczony jest po zabudowę usługową oraz usługi komunikacji samochodowej. Zgodnie z projektem opracowywanej zmiany planu obszar ten zostanie przeznaczony pod usługowe obiekty budowlane, w tym związane z komunikacją samochodową np. stacje paliw oraz obiekty produkcyjne, składy i magazyny. W stosunku do zmienianego planu rozszerzony został zakres możliwych działalności gospodarczych między innymi o obiekty produkcyjne, składy i magazyny.

Projektem zmiany planu (część B) objęto obszar o powierzchni około 0,378 ha i obejmuje ona wyłącznie jeden teren U-P. Dla tego terenu został ustalony minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej wynoszący 30%. W celu ograniczenia ewentualnych skutków dla środowiska awarii przemysłowej oraz zachowania właściwego poziomu bezpieczeństwa, projekt mpzp zakazuje lokalizowania zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. Ponadto wprowadza następujące ograniczenia:

- dopuszczenie wyłącznie usług nieuciążliwych;
- zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem wydobywania kopalin ze złóż metodą podziemną;
- zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem wydobywania kopalin ze złóż metodą podziemną, związanych z przetwarzaniem i składowaniem odpadów oraz wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepłej.

Cały obszar opracowania usytuowany jest w granicach złoża węgla kamiennego „Nowa Ruda Pole Piast Rejon Waclaw”. W świetle „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda” przyjętego uchwałą Nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007 roku, tereny planu znajdują się na obszarze oznaczonym symbolem „U/KSN” – tereny z przewagą usług, w tym m.in. stacji paliw, z wyjątkiem nowych obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz usług chronionych. Ustalenia planu są zgodne z polityką przestrzenną miasta wyrażoną w studium.

4.2. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie oraz kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Poniżej zostaną wymienione rozwiązania, których celem jest zapobieganie i ograniczanie niekorzystnych skutków ustaleń planu. Najdalej idący charakter mają rozwiązania kompensacyjne – uregulowane w przepisach o ochronie środowiska. Przepis art. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1232 z późn. zm.) definiuje pojęcie kompensacji przyrodniczej. Rozumie się

przez nią zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych. Jednocześnie, jak wynika z art. 75 ust. 3 tej ustawy, naprawienia wyrządzonych szkód, a w szczególności kompensacji przyrodniczej należy dokonywać wówczas, gdy ochrona elementów przyrodniczych nie jest możliwa. Projekt mpzp nie zawiera rozwiązań stanowiących kompensację przyrodniczą, gdyż realizacja mpzp nie spowoduje utraty zasobów przyrodniczych (elementów środowiska przyrodniczego), lecz jedynie może wpłynąć na te elementy środowiska. Wskazywanie zatem w niniejszym dokumencie działań kompensacyjnych jest nieuzasadnione.

Wspomnianymi wcześniej rozwiązaniami łagodzącymi, ujętymi w projektowanym dokumencie jako zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego (§3 ust. 3) są następujące nakazy i zakazy:

- nakaz utrzymania standardów emisyjnych przez nowe obiekty budowlane, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- zakaz lokalizowania inwestycji, których działalność może powodować uciążliwość wykraczającą poza działkę inwestycyjną, do której inwestor posiada prawo do jej dysponowania;
- zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem wydobywania kopalin ze złóż metodą podziemną, związanych z przetwarzaniem i składowaniem odpadów i wytwarzaniem energii elektrycznej i ciepłej;
- zakaz lokalizowania zakładów o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych.

W celu zapobiegania i/ lub ograniczania negatywnych oddziaływań spowodowanych realizacją planu zastosowane zostaną następujące rozwiązania dotyczące modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (określone zostały w §3 ust. 8 tekstu planu):

Powyższe założenia zostały spełnione poprzez ujęcie w planie następujących rozwiązań:

- w zakresie zaopatrzenia w wodę:
  - zaopatrzenie w wodę z sieci wodociągowej,
  - dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody;
- w zakresie odprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych:
  - zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków powstałych na obszarze planu do rowów melioracyjnych oraz wprost do gruntu,
  - odprowadzanie ścieków do kanalizacji sanitarnej,
  - dopuszczenie stosowania lokalnych oczyszczalni ścieków;
- w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych:
  - nakaz podłączenia działek i budynków do sieci kanalizacji deszczowej wybudowanej do ich obsługi;

- w wypadku braku technicznych możliwości podłączenia działek budowlanych do kanalizacji deszczowej, nakaz zagospodarowania wód opadowych i roztopowych na terenach, do których inwestor posiada prawo do dysponowania nieruchomością na cele budowlane, poprzez odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu;
- w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną:
  - realizacja zasilania w wysokie, średnie i niskie napięcie liniami napowietrznymi lub kablami podziemnymi;
- w zakresie zaopatrzenia w gaz:
  - dopuszczenie zaopatrzenia w gaz z sieci gazowej;
  - dopuszczenie stosowania indywidualnych zbiorników z gazem płynnym;
  - zakaz lokalizowania ogrodzeń w odległości mniejszej niż: 0,5m od gazociągu;
- w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą:
  - indywidualne i zbiorowe zaopatrzenie w energię ciepłą,
  - stosowanie proekologicznych, wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza;
- w zakresie gospodarki odpadami:
  - gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi oraz gminnymi regulaminami.

Przyjęte w projekcie zmiany planu miejscowego zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej należy określić jako przeważnie korzystne dla realizacji wytypowanych celów z zakresu ochrony środowiska. Dotyczy to zwłaszcza zapewnienia ochrony takich komponentów jak: zasoby wodne, gleba oraz powietrze. Istotnymi dla zapewnienia właściwych warunków ochrony środowiska oraz ograniczenia oddziaływania skutków ustaleń projektowanego dokumentu na ludzi, są zwłaszcza rozwiązania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony powietrza. Wskazane rozwiązania opierają się na zasadach: oczyszczania oraz (zorganizowanego) odprowadzania ścieków, w tym wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacyjnej. W tym zakresie korzystne jest również ujęcie w planie jako docelowego rozwiązania zaopatrzenia w wodę z sieci wodociągowej. Projekt planu dodusza rozwiązanie polegające na stosowaniu lokalnych oczyszczalni ścieków oraz jako rozwiązanie tymczasowe - zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych poprzez odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu. Daje również możliwość stosowania (wykonywania) indywidualnych ujęć, co ogranicza możliwość kontroli zarówno ilości, jak i jakości wody. Mppz kładzie również duży nacisk na ochronę atmosfery poprzez wprowadzenie obowiązku stosowania wysokosprawnych źródeł energii cieplnej, charakteryzujących się brakiem lub niską emisją substancji do powietrza oraz zaopatrzenie w gaz z sieci gazowej.

Do czynników ograniczających negatywne oddziaływanie danej funkcji terenu należy również zaliczyć:

- minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej – 30%,
- maksymalna powierzchnia zabudowy w stosunku do powierzchni działki budowlanej – 50%.

Wskaźnik minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalnej powierzchni możliwej do zabudowy pozwoli częściowo zrekompensować straty w zasobach przyrody obszaru przewidzianego do zabudowy.

5. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie mpzp wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Tworzenie rozwiązań alternatywnych zostało uregulowane prawnie w ustawie o udostępnianiu informacji. W świetle przepisu art. 51 ust. 2 pkt 3b ww. ustawy obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z potrzeby ochrony obszaru Natura 2000 i jego integralności. Analizy zebranych przy opracowywaniu niniejszej prognozy dokumentów i materiałów planistycznych pozwalają stwierdzić, że realizacja zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia w rejonie obwodnicy Nowej Rudy, nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko poza obszarem jego opracowania, i nie wpłynie na obszary Natura 2000.

Ponadto przedmiotowy obszar z uwagi na położenie w bezpośrednim sąsiedztwie obwodnicy miasta, predysponowany jest do przeznaczenia pod aktywność gospodarczą w zakresie usług, w tym usług związanych z komunikacją samochodową oraz produkcji, składów i magazynów. Projekt zmiany planu nie może naruszać ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda, w którym przeznaczony jest pod teren z przewagą usług, w tym stacji paliw, zatem możliwość rozważania rozwiązań alternatywnych jest mocno ograniczona.

Z uwagi na powyższe nie przedstawiono rozwiązań alternatywnych.

W czasie sporządzania prognozy nie napotkano poważniejszych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, odnoszących się do przedstawionych kierunków i charakteru oddziaływania na środowisko realizacji mpzp. Pamiętać należy jednak, że problemem w tego rodzaju opracowaniach (dokumenty strategiczne) jest brak możliwości precyzyjnego wyznaczenia niektórych elementów oddziaływania, takich jak ich intensywność i zasięg. Zatem prognoza wskazuje przede wszystkim kierunki oddziaływania oraz dokonuje ich wstępnej analizy i oceny.

6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Realizacja wyznaczonych kierunków zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje skutków transgranicznych (obszar planu znajduje się poza strefą nadgraniczną).

7. Informacje o przewidywanych metodach analizy realizacji postanowień mpzp oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Organ opracowujący projekt dokumentu, którym jest tutaj zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zobowiązany jest monitorować, jakie skutki dla środowiska ma praktyczna realizacja jego postanowień. Ma to umożliwić podjęcie działań zmierzających do usunięcia negatywnych zmian w środowisku, gdyby one wystąpiły.

Metodyka analizy realizacji postanowień mpzp powinna:

- uwzględniać aktualny stan środowiska,
- być dostosowana do przyjętych kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- opierać się na analizie wpływu skutków ustaleń planu na środowisko.

Wybierając wskaźniki monitoringu do oceny skutków realizacji ustaleń planu należy wziąć pod uwagę dostępność danych i ich miarodajność. Powszechnie stosowanymi wskaźnikami służącymi do oceny zmian przestrzennych (poprawa, pogorszenie stanu środowiska) i ich dynamiki są:

- jakość wód powierzchniowych,
- jakość powietrza atmosferycznego, zwłaszcza akustycznego,
- ilość ścieków odprowadzanych do odbiornika, dysproporcje między siecią wodociągową a kanalizacyjną,
- liczba mieszkańców obsługiwanych przez oczyszczalnię ścieków,
- udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii,
- udział użytków rolnych w powierzchni gminy,
- udział użytków leśnych w powierzchni gminy,
- powierzchnia i stan zachowania siedlisk przyrodniczych i obszarów chronionych w otoczeniu terenu opracowania planu,
- zmiany położenia zwierciadła wody gruntowej.

Większość z tych wskaźników jest jednak nieprzydatna do oceny skutków realizacji zmian przestrzennych wynikających z realizacji przedmiotowego planu, jednakże mogą być one wykorzystane do oceny realizacji planowania przestrzennego w skali całej gminy, jak np. udział użytków leśnych, rolnych, udział odnawialnych źródeł energii w wytwarzaniu energii.

Niektóre z wyżej wymienionych wskaźników mierzone są w ramach państwowego monitoringu środowiska, stanowiącego system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku, realizowanego przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Zgodnie z art. 10 ust. 1 wspomnianej wcześniej dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. UE. L. 01. 197. 30) państwa członkowskie Unii Europejskiej, w tym również Polska zostały zobowiązane do monitorowania znaczącego wpływu na środowisko, wynikającego z realizacji planów i programów. Jak wynika z tego artykułu, celem monitoringu jest między innymi możliwość określenia na wczesnym etapie nieprzewidzianego

niepożądanego wpływu oraz podjęcia odpowiedniego działania naprawczego. Zgodnie z art. 10 ust. 2 w celu przestrzegania ust. 1 można wykorzystywać, stosownie do potrzeb, istniejące systemy monitoringu w celu uniknięcia powielania monitoringu. Zatem monitoring skutków realizacji postanowień mpzp w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać na analizie i ocenie poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub też w ramach innych monitoringów prowadzonych przez organy administracji publicznej, gminy oraz podmioty gospodarcze, o ile dotyczą one obszaru objętego mpzp.

Ustalenia przedmiotowej zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto zawierają szereg ustaleń minimalizujących negatywny jego wpływ na środowisko. Jednakże z dokonanych analiz wynika, że realizacja planu może mimo wszystko wpłynąć na niektóre elementy środowiska, jak: powietrze, gleba, klimat akustyczny, woda.

Zatem wskazane jest monitorowanie wskaźników dotyczących ww. komponentów w niżej przedstawiony sposób:

Lp.	Komponent środowiska/ przedmiot analiz	Metoda/źródło informacji	częstotliwość
1.	Klimat akustyczny, zwłaszcza w ciągu ul. płk. Józefa Sokola oraz drogi wojewódzkiej nr 381	<ul style="list-style-type: none"> analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska monitoring hałasu prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz podmioty gospodarcze, w tym zarządcę drogi kontrola skuteczności zastosowanych zabezpieczeń przed hałasem 	co 5 lat
2.	Jakość powietrza	<ul style="list-style-type: none"> analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska monitoring prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz podmioty gospodarcze analiza wyników kontroli podmiotów gospodarczych przeprowadzanych przez WIOŚ kontrola systemów grzewczych 	raz do roku
3.	Stan gleb	<ul style="list-style-type: none"> analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska badania monitoringowe prowadzone przez inne podmioty (Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Opolu, IUNiG), gminę, powiat (okresowe badania jakości gleb) oraz podmioty gospodarcze kontrola zastosowanego systemu odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków sanitarnych i przemysłowych oraz stanu technicznego instalacji i urządzeń temu służących kontrola skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami 	dwa razy do roku, doraźnie w przypadku zgłoszenia naruszenia prawa, np. odprowadzania ścieków wprost do gruntu
4	Jakość wód powierzchniowych i podziemnych	<ul style="list-style-type: none"> analiza wyników pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska monitoring prowadzony przez inne organy administracji publicznej, gminę oraz podmioty gospodarcze kontrola zastosowanego systemu odprowadzania 	Dwa razy do roku, doraźnie w przypadku zgłoszenia naruszenia prawa, np. odprowadzania ścieków bytowych

		<ul style="list-style-type: none"> i unieszkodliwiania ścieków sanitarnych i przemysłowych oraz stanu technicznego instalacji i urządzeń temu służących • kontrola skuteczności i prawidłowości gospodarki odpadami 	wprost do gruntu
5.	PEM, którego źródłem są linie elektroenergetycznego wysokiego napięcia	<ul style="list-style-type: none"> • pomiary natężenia pola elektromagnetycznego wykonywane co roku przez WIOŚ w oparciu o wytyczne Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 221, poz. 1645) 	raz w roku

Należy zwrócić uwagę jeszcze na uwarunkowania prawne analiz realizacji mpzp określone w przepisach planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015r., poz. 199) „w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1-3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego”. Ponadto, jak wynika, z dalszego ustępu (art. 32 ust. 2 ustawy) organ wykonawczy gminy przekazuje wyniki ww. analiz, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8 ustawy, komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania dotyczące zmiany studium lub planu miejscowego.

Przedstawione uwarunkowania prawne uznaje się za wystarczające do monitorowania realizacji mpzp.

8. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w celu oceny skutków wpływu na środowisko sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgodnie z uchwałą Nr 227/XXIX/12 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 28 grudnia 2012r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wschodniej części Drogosławia w rejonie obwodnicy Nowej Rudy. Wykonanie prognozy oddziaływania na środowisko planu miejscowego jest obligatoryjne, gdyż wynika z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.). Powyższy obowiązek odnosi się nie tylko do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ale również jego zmiany i w takim przypadku wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opracowując zatem miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, czy jego zmianę należy przeprowadzić postępowanie w tym zakresie i sporządzić prognozę

oddziaływania na środowisko, której wymogi określa art. 51 ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji, przy czym zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie jest przedmiotem uzgodnienia z właściwymi organami regionalnej dyirekcji ochrony środowiska i państwowej inspekcji sanitarnej.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 ww. ustawy prognozę sporządza się w celu:

- analizy oraz oceny środowiska przyrodniczego ze wskazaniem istniejących problemów ochrony środowiska na obszarze planu, a także przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko,
- przedstawienia rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na obszar Natura 2000 a także na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu (projektu planu),
- określenia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru, w tym także wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Niniejszą prognozę opracowano zatem w celu określenia rozwiązań planistycznych oraz ich wpływu na środowisko, poprzez identyfikację i ocenę przewidywanych oddziaływań, czyli prognozowanego wpływu ustaleń planu na biotyczne i abiotyczne elementy środowiska oraz ludzi.

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (część B) obejmuje obszar o powierzchni 0,378 ha położony w Drogosławiu, po północno – zachodniej stronie skrzyżowania ul. Józefa Sokola i drogi wojewódzkiej nr 381 w niedalekim sąsiedztwie rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i Potoku Jugowskiego, przebiegającego po wschodniej stronie od ul. Józefa Sokola. Stanowi on zniwelowany, użytkowany rolniczo teren na południowo wschodnim stoku pagórka i wysokości w przedziale od 412 do 418 m n.p.m.

W granicach opracowania nie występują obszary chronione oraz indywidualne formy ochrony przyrody, o których mowa art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r. poz. 627 ze zm.).

Poza obszarem planu, w odległości ok. 600m na północ od jego granic, znajduje się obszar Natura 2000 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich. Odległość oraz brak elementów środowiska umożliwiających powiązania przyrodnicze między tym obszarem a obszarem planu (las, rzeka, jezioro) wskazuje na to, że realizacja zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie, zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio oddziaływała na formy ochrony przyrody ustanowione poza jego obszarem, a w szczególności na obszar Natura 2000.

Na wstępie prognozy określono cel i zakres opracowania ze wskazaniem powiązań z innymi dokumentami (pkt 1), a także przedstawiono informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy (pkt 2). Przyjęta metoda składała się z: etapu wstępnego obejmującego rozpoznanie stanu środowiska przyrodniczego, analizy planowanych celów i kierunków w zakresie zagospodarowania przestrzennego terenu, identyfikacji, określenia i oceny wpływu rozwiązań planistycznych zawartych w projekcie mpzp na środowisko (przedstawiono w sposób opisowy) oraz sformułowania zaproponowanych rozwiązań zapobiegających, minimalizujących/ograniczających wpływ skutków ustaleń planu na środowisko.

Pkt 3 to analiza i ocena stanu środowiska przyrodniczego (skrótowo przedstawiona powyżej) z uwzględnieniem jego potencjalnych zmian w przypadku braku realizacji planu miejscowego. Stwierdzono, że brak realizacji zmiany planu miejscowego sprzyjać będzie dalszemu rolniczemu użytkowaniu niezainwestowanych gruntów, a w przypadku zaniechania upraw rolnych nastąpi sukcesja roślinności. Nie dostrzeżono problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu – dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Podczas opracowywania mpzp zostały uwzględnione cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, m.in. uwzględniono wymogi ochrony środowiska, ochrony powietrza, gospodarowania odpadami, ochrony wód przed zanieczyszczeniem, ochrony zasobów przyrodniczych. W dalszej części prognozy określone zostały, przeanalizowane oraz ocenione przewidywane znaczące oddziaływania na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność obszaru, a także na pozostałe komponenty środowiska. Ustalono, że realizacja zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, poprzez rozwój zabudowy usługowej, w tym związanej z komunikacją samochodową np. stacje paliw oraz obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, wpłynie przede wszystkim na następujące elementy środowiska przyrodniczego: glebę, powierzchnię terenu, krajobraz oraz powietrze. Przyczynami prognozowanych zmian środowiska będą: zabudowa terenu, użytkowanie budynków oraz prowadzenie działalności gospodarczej. Wymienione czynniki powodować będą emisje do środowiska: gazów i pyłów, hałasu oraz ścieków. Z uwagi jednak na niewielką intensywność oraz zasięg, prognozowane oddziaływania wynikające z realizacji projektowanego dokumentu będą miały charakter lokalny i nie wpłyną w istotny sposób na środowisko przyrodnicze miasta oraz nie pogorszą warunków życia ludzi. Część z wymienionych oddziaływań ma charakter krótkotrwały, gdyż stanowią je emisje występujące na etapie wykonywania robót budowlanych, które ze swej istoty są przejściowe. Istotne znaczenie dla kształtowania polityki przestrzennej gminy ma to, że realizacja zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wpłynie na obszary Natura 2000 położone poza obszarem planu, zabytki oraz inne dobra materialne.

W dalszej części prognozy (pkt 4) zostały przedstawione i przeanalizowane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji planu. Z uwagi na niewielki zasięg oddziaływań skutków ustaleń planu, a zwłaszcza prognozowany brak wpływu realizacji projektowanego dokumentu na obszary Natura 2000, nie stwierdzono konieczności kompensacji przyrodniczej. W punkcie tym przeanalizowane zostały uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne obszaru planu. Wskazano, że korzystne dla różnorodności biologicznej oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego, jest zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – 30% oraz wskazanie maksymalnej powierzchni możliwej do zabudowy – 50%. Wśród rozwiązań mających na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko istotne znaczenie mają zasady odnoszące się do ochrony wrażliwych na zanieczyszczenie elementów środowiska jak: woda, gleba i powietrze. Zwrócono uwagę na realizację zasad: nieodprowadzania nieoczyszczonych ścieków do środowiska, odprowadzania ścieków do kanalizacji sanitarnej lub lokalnych oczyszczalni ścieków oraz docelowego zorganizowanego odprowadzania wód opadowych

i roztopowych. W niewielkim stopniu plan dopuszcza rozwiązania przejściowe, spośród których za najmniej korzystne dla środowiska uznaje się dopuszczenie lokalizowania indywidualnych ujęć wody. Projekt mpzp kładzie duży nacisk na ochronę atmosfery poprzez wprowadzenie obowiązku stosowania wysokosprawnych źródeł energii cieplnej oraz umożliwienie rozwoju sieci gazowej i stosowania zbiorników gazowych. Do rozwiązań niekorzystnych dla ochrony walorów krajobrazowych należy zaliczyć zasady zaopatrzenia w energię elektryczną, a zwłaszcza realizację zasilania w wysokie, średnie i niskie napięcie liniami napowietrznymi (dopuszcza się również kable podziemne).

Następnie w pkt 5 odniesiono się do kwestii rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu oraz informacji o napotkanych trudnościach wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, stwierdzając, że w czasie sporządzania prognozy nie napotkano poważniejszych trudności odnoszących się do przedstawionych kierunków i charakteru oddziaływania na środowisko realizacji mpzp. Ponadto na podstawie przeprowadzonych analiz uznano, że realizacja przedmiotowego aktu prawa miejscowego nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000 i ich integralność, a następnie autorzy prognozy odstąpili od przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań określonych w planie.

W pkt 6 zawarto informacje o braku transgranicznego oddziaływania na środowisko skutków ustaleń planu.

W pkt 7 zaproponowano metody analizy realizacji postanowień mpzp oraz częstotliwości jej przeprowadzania w odniesieniu do następujących zagadnień: klimat akustyczny, jakość powietrza, stan gleb, jakość wód powierzchniowych i podziemnych, PEM, wykorzystując do tego przede wszystkim wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, ale również prowadząc obserwacje i kontrole we własnym zakresie.

Projekt zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględnia uwarunkowania przyrodnicze oraz aktualne przeznaczenie i zagospodarowania terenów, określone w "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda", które zostało przyjęte uchwałą Nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007r.

Wykorzystane materiały i literatura:

Fudali. E. 2009, Antropogeniczne zmiany w ekosystemach. Transformacje roślinności, Wrocław.

Herbich P. i inni, 2009, Metodyka wyznaczania obszarów ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych dla potrzeb planowania i gospodarowania wodami w obszarach dorzeczy, Herbich P. i inni, Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa.

Kondracki J. 2002 „Geografia regionalna Polski”, PWN, Warszawa.

Matuszkiewicz W., Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski, Warszawa 2008.

Matuszkiewicz J. M., Zespoły leśne Polski, Warszawa 2008.

Ocena jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego w 2012r., Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław 2013.

„Opracowanie ekofizjograficzne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Miejskiej Nowa Ruda”. „ECOLAND” Biuro Urbanistyczne we Wrocławiu. Wrocław, grudzień 2005.

Paczyński B., Sadurski A. red. 2007, „Hydrogeologia regionalna Polski tom I. Wody słodkie”, Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa.

Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w roku 2012, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław 2013.

Rąkowski G. red., 2002, „Parki krajobrazowe w Polsce”, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa.

Richling A., Ostaszewska K. 2006, „Geografia fizyczna Polski”, , PWN Warszawa.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Nowa Ruda przyjęte uchwałą Nr 25/IV/07 Rady Miejskiej w Nowej Rudzie z dnia 24 stycznia 2007 roku.

Stupnicka E., 2007, „Geologia regionalna Polski”, , Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.

Walczak M., Radziejowski J., 2001, „Obszary chronione w Polsce”, Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa.

Wolski K., Szymura M., Gierula A., 2006, „Wybrane zagadnienia z ekologii krajobrazu”, Wydawnictwo Akademii Rolniczej we Wrocławiu, Wrocław.